



Olje- og energidepartementet

Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Oslo, 10.6.14
Deres ref.: 13/905, Vår ref.: 14/631
Saksbehandler: Cathrine Hagem
Forskning

Høringsvar – Rapport fra ekspertgruppe om organisering av strømmettet

Statistisk sentralbyrå viser til brev med forespørsel om høringsuttalelse av 12.05.14 vedrørende rapporten «Et bedre organisert strømmett».

I rapporten vises det til at nettselskapene i all hovedsak er integrert med annen virksomhet. En stor andel av kraftselskapene er uten selskapsmessig og funksjonelt skille mellom nett og kraftproduksjon. Ekspertgruppen påpeker at dette innebærer en fare for uheldig sammenblanding av nettvirksomhet (monopol) og konkurranseutsatt virksomhet. Statistisk sentralbyrå støtter gruppens vurdering og ser gevinsten i at alle selskapene blir underlagt krav om selskapsmessig og funksjonelt skille mellom nettvirksomhet og annen virksomhet for å unngå mulig krysssubsidiering og konkurransevridninger og dermed samfunnsøkonomiske tap.

Nasjonale klima- og fornybarmål stiller nye krav til energisystemet. Elsertifikatordningen med Sverige skal bidra til at det bygges ut 26,4 TWh til sammen i Norge og Sverige innen 2020. Det er foreløpig usikkert hvor mye av denne utbyggingen som vil komme i Norge, men områder med god tilgang på egnet areal for utbygging av ny fornybar kraft vil typisk ligge langt unna der det er etterspørsel etter kraft. Kraften er uregulerbar og kan føre til behov for oppgraderinger av nettet. Som ekspertgruppen påpeker, stiller en effektiv utbygging og forsterking av nettet høye krav til nettselskapenes planleggingsarbeid og koordinering både mellom nettselskaper og mellom nettselskaper og andre aktører. Ekspertgruppen foreslår at myndighetene peker ut et antall distribusjonssystemoperatører (DSOer) som får et større ansvar for å sikre samordning og koordinering på tvers av konsesjonsgrensener og nettnivåer. Etablering av DSOer med utvidet ansvar vil erstatte dagens Kraftsystemutredningsordning (KSU-ordning).

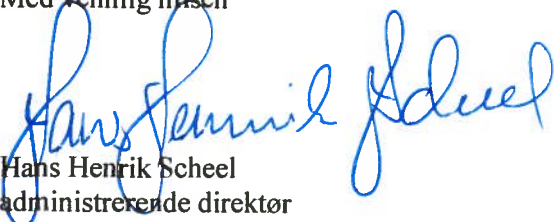
I henhold til ekspertgruppens forslag skal DSOene med utvidet ansvar gis et mandat til å utrede behov for investeringer og ansvar for å rangere alternative tiltak basert på samfunnsøkonomiske vurderinger. DSO skal peke ut hvem i DSO-området som har ansvaret for å gjennomføre tiltak i nettet.

Ekspertgruppen anerkjenner at denne ordningen kan by på nøytralitetsutfordringer. DSOene har insentiver til å velge investeringer som øker egen inntekt. Det foreslås derfor at Norges vassdrags- og energidirektorat tar den endelige beslutningen dersom det er uenighet mellom konsesjonær og DSOen.

Etter Statistisk sentralbyrås oppfatning kan det være et bedre alternativ at en nøytral overordnet instans, for eksempel Norges vassdrags- og energidirektorat, direkte hadde ansvaret for å utrede/få utredet investeringsbehov, og deretter pålegge tiltak i nettet. En slik overordnet instans vil også bedre kunne koordinere investeringer mellom de ulike regionene. Det kan være nødvendig for å få en effektiv innfasing av betydelig mengde ny fornybar energi.

Så lenge det ikke er anledning til å ta anleggsbidrag i nett med mange sammenhengende traseer, såkalt maskete nett, vil ny produksjon ikke få de rette prissignaler for nettinvesteringskostnaden som følger av tilknytningsplikten for ny produksjon. I radiale nett, dvs. enkeltstående tilknytninger, har man denne tilgangen, som også bør vurderes for maskete nett. Uten dette kan utvalgte områder i landet dermed belastes med store investeringskostnader, og ny produksjon vil ikke nødvendigvis etableres der det er mest samfunnsøkonomisk lønnsomt. Man burde også vurdere en samlet plan for utbygging av fornybare kilder hvor energimengdene per enhet er små og nettkostnadene per enhet dermed kan bli relativt store. I rapporten savnes det vurderinger av tiltak og insitamenter som kan stimulerer til en samfunnsøkonomisk gunstig lokalisering av ny fornybar energiproduksjon, når en tar hensyn til disse nettkostnadene.

Med vennlig hilsen



Hans Henrik Scheel
administrerende direktør

Kopi: Finansdepartementet